

Galceran III de Pinós, primer almirall de la flota catalana

La conquesta d'Almeria

Ramón Berenguer IV participà amb Alfonso VII de Lleó en la conquesta d'Almeria que va tenir lloc l'any 1147, en aquest episodi de la història Galceran III de Pinós, era almirall de la flota catalana, segons dades compilades per Antonio Montero Sánchez (1) i reflectides en el seu llibre publicat l'any 1900, "Compendio de la Historia de la Marina Militar de España". En el seu Capítol V –Corona de Aragón (desde el año 1138 al 1285), a la pàgina 140 es pot llegir, "En la flota de Cataluña iban con el Conde, el de Urgel, el senescal Ramón Dapifer de Moncada, Guillermo de Cervellón, Hugo de Troya, Ponce de Santa Pau, el señor de Moncluy, el de Anglesola, Bernardo de Plegamans, Sancerní, Pedro Belloch, el almirante Galcerán de Pinós, y otros muchos gentiles-hombres.

Al llegar estas escuadras á la vista del promontorio de Gata, se encontraron con que los ejércitos de Castilla y de Navarra no habían acudido aún al lugar de la cita. Decidieron, no obstante, comenzar á batir la ciudad, adelantándose por el desagüe de un riachuelo cercano á ella las naves barcelonesas y la vanguardia de las de Génova. Esta primera escaramuza costó á los moros cinco mil bajas; pero Pinós y el Señor de Suyl quedaron prisioneros".

La llegenda

Aquest fet va donar peu a la coneguda llegenda del rescat de les 100 donzelles. En el mateix llibre, abans esmentat, s'hi pot llegir "Acerca del rescate exigido por los prisioneros, -----"Cien doncellas pide el moro,

también cien vacas preñadas, y cien paños de oro fino, cien caballos de piel blanca", --- y los pormenores de la libertad de los mismos, se compuso la fábula religiosa en que se inspiran los célebres Romances del Almirante catalán, muy populares en el Principado".

L'estàtua de Galceran de Pinós de Bagà.

Homenatge a Galceran de Pinós i a la marina espanyola

El diumenge, dia 20 de novembre de 1966 la Marina espanyola va visitar el Berguedà com podem llegir al diari La Vanguardia publicat aquells dies, "Con motivo de haber sido instituida la Semana Naval, celebrada este año en Barcelona y atendiendo el propósito de la Villa

de Bagá, de dedicar un monumento a su ilustre hijo el primer almirante de Cataluña, Galcerán de Pinós, la Mancomunidad Intermunicipal del Alto Berguedà, ha querido rendir homenaje a la Marina española" (2). Va ser la primera setmana Naval que es celebrava a Espanya després de la guerra civil de 1936-39. Aquesta va tenir lloc a Barcelona, entre els dies 1 i 5 de juliol de 1966, amb la participació de més de la meitat de tota la flota espanyola.

Per retre aquest homenatge van ser traslladats, amb autobussos, fins al Berguedà, una part dels mariners de 1ª escuadrilla de dragamines, en concret dels vaixells anomenats "Llobregat" i "Ulla".

Al diari "La Vanguardia española" de data 22 de novembre de 1966 s'hi pot llegir "El pasado

domingo la Mancomunidad Intercomarcal del Alto Berguedà celebró los actos de homenaje a la Marina Española y al Almirante Galceran de Pinós. Presidió dichos actos el señor López Costa, almirante jefe del Sector Naval de Catalunya y Baleares, acompañado de varios jefes y oficiales de la Marina. Asistió en representación del gobernador Civil el secretario general señor Heredia Coronado, y en representación de la Diputación, el presidente de la Mancomunidad y alcalde de Berga señor Noguera Sala; el señor Gil Crespo, diputado

Arribada de les autoritats i membres de la Marina a la plaça Porxada de Bagà. ARXIU ARB/COL-LECCIÓ ANTONI LOPEZ. FOTO J. DESEURES

Discurs de inauguració del monument a galceran de Pinós a Bagà. ARXIU ARB/COL-LECCIÓ ANTONI LOPEZ. FOTO J. DESEURES

Mariners a l'entrada de Berga. ARXIU COMARCAL DEL BERGUEDÀ/FOTO J. DESEURES

provincial y procurador en Cortes, y el señor Brugués, presidente de la Ponencia de Cultura de la Diputación Provincial" (2).

Els actes van començar a Castellar de n'Hug a les 11 del matí, amb un poble cobert de neu, amb una botifarrada per esmorzar. Seguidament el senyor Noguera Sala va fer entrega al "Teniente de Navío" senyor López Pérez, comandant del "Dragaminas Llobregat", d'un quadre del naixement del riu Llobregat, nom que porta la seva nau.

Després es van traslladar fins a Bagà on es va celebrar una missa a la plaça porxada, que va ser oficiada pel vicari general de la diòcesis de Solsona. Un cop acabada el diputat president de

Mariners a Castell de n'Hug on se'ls hi va oferir un esmorzar en una de les places. Aquell dia el poble era cobert de neu. ARXIU COMARCAL DEL BERGUEDÀ/FOTO J.DESEURES

la ponència de cultura de la Diputació Provincial de Barcelona, don Andrés Brugués Llobera, va fer un "panegíric"(2) de la vida i fets més notables de Galceran de Pinós, el primer almirall de la Corona de Aragó.

Acte seguit, l'alcalde de Bagà va inaugurar el monument a Galcerán de Pinós que avui es pot contemplar a la plaça porxada. Es tracta d'una escultura fosa en bronze realitzada per l'escultor d'aquest poble, "José Maria Compañó"(2). També es va descobrir una placa "dando nombre a la mas típica plaza de la Villa"(2).

A continuació, Juan Noguera Sala, president de la Mancomunitat i alcalde de Berga en aquells moments, va fer entrega a l'almi-

rall en cap del sector naval d'una reproducció del bust de Galceran de Pinós.

Tot seguit i recordant la llegenda del rescat de les cent donzelles, "cien señoritas de los distintos pueblos de la Mancomunidad, ataviadas con trajes típicos, harán entrega a los representantes de la Marina, de la flor de nieve, que crece en los picos más altos del Berguedá y de un pequeño recuerdo del homenaje"(2). El diari la Vanguardia també ens assabenta que "Terminó la fiesta con la ejecución de unas danzas típicas"(2), i que "Todos los actos fueron concurridísimos y aplaudidos como demostración de la admiración, afecto y adhesión que los montañeses sienten por la Marina Española"(2).

La jornada va acabar amb un dinar a les tres de la tarda, al Santuari de Queralt, al que hi van assistir totes les "autoridades, jerarquías, representantes del Ejército de tierra..."(2).

Notes

- (1) Antonio Montero Sánchez, pertanyia al Cos jurídic de l'Armada, on era Tinent-auditor de segona classe.
- (1) "La Vanguardia española" dels dies 17 i 22 de novembre de 1966

Josep Maria Rossinyol
i Locubiche

www.fotoluigi.cat

luigi

FOTO

disseny i fotografia d'alta qualitat
 impressió de tot tipus de documents en grans i petits formats
 foto-llibres venda de càmeres i accessoris multimèdia
 foto-decoració video o cinema a DVD producció audio-visual
 arxius d'imatges objectes amb foto (àmplia gamma)

fotografia comercial, estands, exposicions...
 estudi, reportatge, documental

fotoluigi.cat i més... visita la nostra web